

kommunen@hjo.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Guldkroksskolan 1-6 i Hjo kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hjo kommun att senast den **10 januari 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna och den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga åtgärder i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalade brister) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Skolinspektionen har i detta beslut satt tidsfristen, inom vilken åtgärderna ska vidtas, med hänsyn till rådande omständigheter.

Särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Hjo kommun, i egenskap av huvudman för Guldkroksskolan 1-6, inte uppfyller författningskraven avseende arbetet med elevers rätt till särskilt stöd.

Åtgärder

- Säkerställa att rektorn, beträffande varje elev som det befaras inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att stöd har getts i form av extra anpassningar eller då det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga, ser till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Samråd ska också ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Efter att utredningen är gjord ska rektorn, eller den personal som rektorn delegerat ansvaret till, ta ställning till om eleven ska ges särskilt stöd.

Detta ska dokumenteras i ett beslut (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen; läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [2010:37] (Lgr 11), 2.8 Rektorns ansvar).

- Se till att rektorn säkerställer att de elever som är i behov av särskilt stöd får det särskilda stöd som utredningen visar att de har behov av genom att åtgärdsprogram utarbetas som innehåller konkreta och utvärderingsbara åtgärder, så att det framgår på vilket sätt och i vilken omfattning eleven ska få stöd. Elever ska ges särskilt stöd i alla ämnen som utredningen visat att eleven är i behov av samt utformas med utgångspunkt i elevens utbildning i sin helhet. Det ska vidare framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen (3 kap. 7-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Bakgrund

Skolinspektionen har genomfört en riktad tillsyn vid Guldkroksskolan 1-6 avseende arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionens utredning har genomförts genom att skriftligt underlag begärts in och därefter har intervjuer med lärare, elevhälsa och ansvarig rektor genomförts via länk den 1 och 2 juni 2021.

Skolinspektionens bedömning och utredning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med särskilt stöd på Guldkroksskolan 1-6 i Hjo kommun. Bedömningen görs mot bakgrund av att utredningen visar att det finns ett stort antal elever, främst i årskurserna 4-6, som riskerar att inte uppnå kunskapskraven i ett eller flera ämnen och där utredning av elevernas behov av särskilt stöd ännu inte har påbörjats. Tillsynen visar också att när lärare anmäler att stöd i form av extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå målen utreds inte alltid elevens behov skyndsamt eller uteblir helt, trots att läraren signalerat det eventuella behovet till rektor och skolans elevhälsoteam (EHT). Tillsynen visar även att EHT inte hinner med alla utredningar som behöver genomföras. Detta innebär att elevernas eventuella behov av särskilt stöd inte uppmärksammas i tid samt att eleverna riskerar att inte ges det stöd de har rätt till och är i behov av. När det saknas en genomförd utredning blir det även svårt för lärare och rektor att veta om eventuella insatta åtgärder är adekvata och motsvarar elevens aktuella behov. Det framgår även av utredningen i ärendet att ett flertal åtgärdsprogram grundar sig på gamla utredningar vilket i sin tur innebär att de beslutade stödåtgärderna inte motsvarar ett flertal av elevernas aktuella behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i de åtgärdsprogram som utarbetats för enskilda elever, då nedtecknade åtgärder inte fullt ut omfattar konstaterade behov. Generellt sett saknas konkreta beskrivningar av hur stödet ska ges vad gäller omfattning och innehåll samt vem som är ansvarig för respektive åtgärd. Bristerna innebär att det finns en otydlighet kring vilket stöd som faktiskt ges och att elever riskerar att inte få det stöd som de är i behov av. Det saknas därmed också

möjlighet att i det praktiska arbetet kring elevers stöd utgå från åtgärdsprogrammen. Det kan i sin tur innebära svårigheter med att på ett tydligt och konkret sätt följa upp de beslutade åtgärderna vilket i förlängningen kan leda till att åtgärder som inte motsvarar elevens behov kan fortgå under lång tid.

Utifrån skolans skyldighet att utvärdera och följa upp beslutade särskilda stödåtgärder är det viktigt att alla dessa åtgärder dokumenteras i åtgärdsprogrammet. Arbetet med att utvärdera och följa upp elevens särskilda stödåtgärder försvåras om alla åtgärder inte skrivs ner i åtgärdsprogrammet, förutsatt att det är en särskild stödåtgärd och inte extra anpassningar för eleven.

Tillämpliga bestämmelser

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 10 § skollagen).

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Vid utredningen av en elevs behov av särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. I elevhälsan ingår bl.a. specialpedagogiska insatser. I den specialpedagogiska yrkesrollen ligger att göra pedagogiska utredningar på såväl organisations-, grupp- som individnivå samt att upprätta och praktiskt arbeta med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer. Specialpedagogisk kompetens bör tillvaratas i utredningen av en elevs behov av särskilt stöd genom samråd med elevhälsan. Endast i undantagsfall bör det kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd inte samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens (prop. 2013/14:160, s. 25).

Arbetet med åtgärdsprogrammet ska utgå från elevens behov, styrkor och svårigheter och en analys av vilka hinder och möjligheter som finns i elevens omgivning. Elevens och hennes eller hans vårdnadshavares syn på skolsituationen och förslag till tänkbara lösningar ska också vägas in. Programmet ska omfatta elevens hela skolsituation. Om eleven vistas i fritidshem kan programmet även omfatta åtgärder under vistelsen där. Det är således viktigt att lägga fokus på elevens hela studiemiljö och inte på den enskilda elevens svårigheter. Åtgärderna ska vara av både kortsiktig och långsiktig karaktär. De ska relatera till målen i läroplanerna och uppställda kunskapskrav och vara möjliga att följa upp och utvärdera (prop. 2009/10:165 s. 290).

Skolinspektionens utredning

Inför tillsynen har Skolinspektionen begärt in en förteckning gällande elever, med olika stödbehov, i årskurs 1-6 på Guldkroksskolan. Förteckningen beskriver vilka elever som bedömts inte nå kunskapskraven, elever som har extra anpassningar och vilka elever som utretts för särskilt stöd och har åtgärdsprogram. Enligt förteckningen är det 154 elever som befaras att inte nå kunskapsmålen i alla ämnen. Av dessa är det 120 elever som beskrivs ha extra anpassningar och 32 elever där det genomförts en utredning kring eventuellt behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har utifrån förteckningen begärt in utredningar och annan dokumentation avseende ett antal av dessa elever.

Av Skolinspektionens utredning framgår att trots att många elever på skolan riskerar att inte uppnå kunskapskraven i flera ämnen saknar flera av dem utredningar om särskilt stöd. I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av är det knappt en fjärdedel av de elever som bedömts inte uppnå kunskapskraven där det genomförts en utredning av elevernas behov av särskilt stöd. Under intervjun med representanter från EHT framkom att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt men att det kan bero på olika faktorer. Bland annat kan det handla om samverkan med vårdnadshavare och andra aktörer som försvårar utredningarna. Rektorer uppgav i intervjun att de bara haft en specialpedagog under året och att det har påverkat möjligheten att hinna genomföra de utredningar som det finns behov av. Det har i sin tur inneburit att skolan prioriterat att genomföra utredningar för elever i år 4-6, men att det ändå inte skett så skyndsamt som man önskar. Enligt rektorn så saknas det resurser och ekonomi för att kunna göra alla utredningar som det finns behov av. Lärarna berättade i intervjun att när de lyft en elev till EHT och det beslutats att en pedagogisk kartläggning ska genomföras så ställs eleven i kö för en utredning där specialpedagogen är den som genomför en pedagogisk kartläggning.

Vad gäller de elever där det finns ett upprättat åtgärdsprogram så saknas det enligt förteckningen i flera fall aktuella utredningar för bedömningen av särskilt stöd. Det finns även exempel där utredningarna som ligger till grund för åtgärdsprogrammet är 2-3 år gamla. Det framkommer även i intervju med lärarna att det finns exempel på elever som utretts i förskolan som sedan ligger till grund för eventuella svårigheter i skolan.

Vidare har Skolinspektionen tagit del av ett flertal åtgärdsprogram som utarbetats för elever med behov av särskilt stöd. I flertalet av åtgärdsprogrammen saknas det tydliga och konkreta beskrivningar av vilka särskilda stödåtgärder som ska genomföras och i förhållande till vilka ämnen. I vissa fall framgår inte i vilken omfattning åtgärder ska vidtas, under vilken tid som åtgärder ska gälla eller vem som är ansvarig för att åtgärder genomförs. EHT beskriver under intervjun att de hämtar delar av den pedagogiska kartläggningen som underlag för behovsbeskrivningen i åtgärdsprogrammen och att åtgärder sedan skrivs utifrån det. Rektorer beskriver i intervjun att lärarna och specialpedagogen samarbetar för att identifiera elevernas behov och att de sedan skriver ett åtgärdsprogram som rektor går igenom och skriver under.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Eftersom verksamheten vid Guldkroksskolan 1-6 inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Guldkroksskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

I tillsynen har även utredare Linda Lundberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

X Sabina Östling

Sabina Östling
beslutsfattare
Signerat av: Sabina Östling

X Maud Wilhelmsen

Maud Wilhelmsen
Föredragande
Signerat av: Maud Wilhelmsen

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Skolinspektionen

Beslut

2021-09-23

Dnr 34 - SI 2021:2607

7 (7)

Bilaga 1: Fakta om Guldkroksskolan F-6

Fakta om Guldkroksskolan 1-6

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Hjo kommun under vårterminen 2021.
Guldkroksskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 1 juni 2021 och den 2 juni 2021.